

KRUS: Pracuj bezpiecznie pilarką tarczową stołową i unikaj wypadku

Napisano dnia: 2026-03-09 08:18:44

(Inf. zewn.). **Prace w gospodarstwie rolnym to nie tylko prace polowe, czy też obsługa zwierząt hodowlanych. Często prace na wsi związane są również z pozyskiwaniem i obróbką drewna. Drewno wykorzystywane jest w gospodarstwie jako materiał budowlany czy też opał. Zanim jednak drewno stanie się gotowym materiałem budowlanym lub opałowym musi być odpowiednio obrobione. Obróbki drewna można dokonać między innymi za pomocą pilarki tarczowej stołowej.**

Odzież robocza i bezpieczeństwo obsługi

Przed przystąpieniem do pracy pilarką tarczową należy założyć odpowiednią odzież roboczą. Odzież ta nie może być zbyt luźna, poły bluzy powinny być pozapinane, mankiety bluzy nie mogą luźno zwisać. Na nogi należy założyć pełne buty z wkładką antyprzebiciową i podnoskiem chroniącym palce stóp. Buty robocze powinny mieć antypoślizgową podeszwę. Dodatkowo stosujemy ochronniki słuchu, okulary ochronne, a przy pracach w zapyleniu maskę przeciwpyłową. Jeżeli nie ma zagrożenia pochwycenia przez tarczę piły to stosujemy rękawice robocze. Długie włosy należy spiąć. Zabroniona jest praca pilarką z zabandażowanymi dłońmi. Przed przystąpieniem do pracy należy dokładnie zapoznać się z treścią instrukcji obsługi pilarki tarczowej.

Odpowiednio przygotowane stanowisko pracy

Stanowisko pracy powinno być uporządkowane i zapewniać swobodę ruchów. Teren na którym stoi pilarka powinien być równy i nieśliski. Stanowisko pracy powinno być odpowiednio oświetlone, a pomieszczenie w którym wykonujemy prace musi posiadać odpowiednią wentylację. Pilarka musi być zabezpieczona przed niezamierzoną zmianą położenia np. w wyniku drgań, czy też obciążenia. Przewód zasilający maszyny musi być zabezpieczony przed uszkodzeniami mechanicznymi, wilgocią i być w pełni zaizolowany. Pilarka powinna być wyposażona w urządzenie do odłączania od źródła energii. Na stanowisku pracy powinny dodatkowo znajdować się popychacze, dociskacze i szablony.

Elementy sterownicze

Elementy sterownicze pilarki powinny mieć odpowiednie barwy. Kolor zielony lub biały to elementy uruchamiające, a kolor czerwony (kształt grzybka) na żółtym tle - to elementy zatrzymujące maszynę. Elementy te powinny być zabezpieczone przed przypadkowym zadziałaniem oraz usytuowane poza strefami zagrożenia, jak również powinny wykluczać samoczynne uruchomienie, np. po przywróceniu napięcia w sieci elektrycznej.

Osłony tarczy i napędu pilarki to podstawa

Tarcza piły wystająca ponad stół powinna być zabezpieczona górną osłoną nastawną, której

ustawienie powinno być dostosowane do wysokości ciętego materiału, aby szczelina pomiędzy osłoną a górną powierzchnią ciętego materiału nie dopuszczała do kontaktu palców z tarczą. Dolna część tarczy piły powinna być również osłonięta. Pilarka musi mieć również osłonięte wszystkie elementy napędu osłonami stałymi lub ruchomymi blokującymi.

Osprzęt pilarki tarczowej

Do cięcia wzdłużnego i cięcia płyt w pilarce powinien być zamontowany nastawny klin rozszczepiający, który zabezpiecza przed zakleszczeniem i odrzutem ciętego materiału. Klin powinien być grubszy od tarczy piły, ale cieńszy od rozwarcia jej zębów (tzw. rzazu). Klin musi być sztywny i osadzony dokładnie w jednej linii z tarczą i mieć możliwość odpowiedniego ustawienia w zależności od średnicy tarczy. Klin powinien mieć trwałe oznakowanie grubości i zakres średnic tarcz, do których może być stosowany.

Na powierzchni stołu po stronie podawczej powinna być prowadnica, której koniec powinien dochodzić do przedniej krawędzi klina rozszczepiającego. Prowadnica nie może wystawać więcej niż około 5 cm poza piłę od strony odbioru przeciętego materiału gdyż wyklucza to dokładne cięcie i może doprowadzić do zaklinowania ciętego materiału.

Przy cięciu materiałów o niewielkich wymiarach oraz w końcowej fazie cięcia wzdłużnego należy stosować popychacze, które powinny być wykonane z drewna, sklejki lub tworzywa sztucznego, a ich długość powinna wynosić minimum 40 cm.

Pilarka do cięcia drewna opałowego powinna mieć urządzenie podające materiał (kosz, koziół wahadłowy) lub sanki z prowadnicami. Urządzenie podające musi mieć uchwyty przytrzymujące przecinane drewno.

Przed włączeniem pilarki tarczowej należy sprawdzić...

stan oraz prawidłowe ustawienie (zamocowanie) urządzeń ochronnych, tj. górnej oraz dolnej osłony tarczy pilarki, klina rozszczepiającego oraz osłon napędu, zabezpieczenie przewodu elektrycznego zasilania pilarki przed uszkodzeniem mechanicznym i wilgocią, odpowiednie dobranie wkładki szczelinowej do średnicy i grubości tarczy oraz sprawność wyłącznika awaryjnego.

Prawidłowa obróbka materiału na pilarce

Podczas pracy na pilarce należy zawsze stać nieco z boku przeryzanego drewna (nie na wprost tarczy), poza strefą zagrożoną odrzutem ciętego materiału. Ręka prowadząca materiał nie może znajdować się w jednej linii z tarczą pilarki. Cięty materiał należy zamocować i przemieszczać w taki sposób, aby nie doprowadzić do jego wyrwania lub zmiany położenia w trakcie cięcia. Należy pracować bez pośpiechu i nie rozpraszać się rozmową z innymi osobami oraz nie palić tytoniu w czasie pracy. Na stole nie wolno kłaść żadnych narzędzi - popychacz powinien leżeć poza prowadnicą. Stanowisko powinno być wyposażone w stoły przedłużane lub podpory rolkowe do cięcia długich przedmiotów. Materiały do cięcia lub już pocięte należy układać w odpowiednim miejscu niestwarzającym zagrożenia wypadkowego.

Czyszczenie, konserwacja i naprawa pilarki tarczowej

Przed przystąpieniem do czyszczenia, konserwacji lub naprawy pilarki należy obowiązkowo wyłączyć napęd i odłączyć zasilanie, a także zabezpieczyć pilarkę przed przypadkowym uruchomieniem. Trociny i inne odpady mogą być usunięte tylko po uprzednim wyłączeniu napędu.

Niebezpieczne praktyki przy pracy pilarką tarczową

Podczas pracy pilarką tarczową należy bezwzględnie przestrzegać zasad bezpieczeństwa i unikać czynności, które mogą prowadzić do wypadku. Należą do nich m.in.:

- używanie pilarki niezgodnie z jej przeznaczeniem, ze zużytą lub uszkodzoną tarczą lub z uszkodzonym zasilaniem,
- demontowanie osłon ochronnych przed rozpoczęciem pracy oraz podczas pracy pilarki,
- hamowanie obrotów tarczy piły ręką lub przez dociskanie jej przedmiotami, np. kawałkiem drewna,
- dopuszczanie do obsługi pilarki dzieci, osób niekompetentnych, nietrzeźwych lub po użyciu podobnie działającego środka.
- pozostawianie bez nadzoru pilarki z uruchomionym napędem i obracającą się tarczą.

Podczas pracy pilarką tarczową musisz bezwzględnie przestrzegać zasad BHP. Bezpieczeństwo zależy nie tylko od sprawności i ostrożności osoby obsługującej maszynę, lecz także od pełnej odpowiedzialności za to, co dzieje się w jej otoczeniu. Zachowanie koncentracji, właściwa organizacja stanowiska pracy, dbałość o osoby znajdujące się w pobliżu, to klucz do uniknięcia wypadków.

Damian Bartkowski

Starszy specjalista

Placówka Terenowa KRUS w Bystrzycy Kłodzkiej

Fot. AI